

ZARZĄDZENIE NR..... 11/11/2023
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
w Lublinie
z dnia 30. października 2023 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Bachus”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890),

zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na pięć lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Bachus”, zwanego dalej „rezerwatem”.

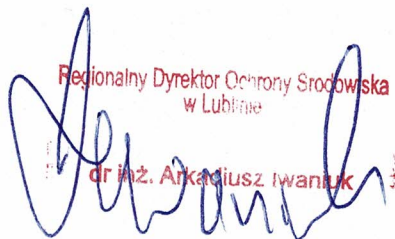
§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków, które są wymienione w załączniku nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków roślin, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które są określone w załączniku nr 2 do zarządzenia;
- 3) wskazanie obszarów objętych ochroną czynną, które są wymienione w załączniku nr 2 do zarządzenia.

§ 3. Cały obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody w Lublinie.

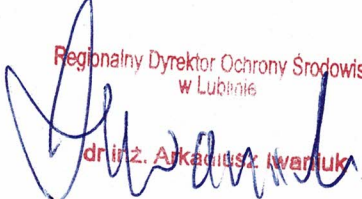
§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
dr inż. Arkadiusz Iwanuk

Załącznik nr 1 do zarządzenia nr^{11/1/2023}
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie
z dnia 30. października 2023 r.

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków.

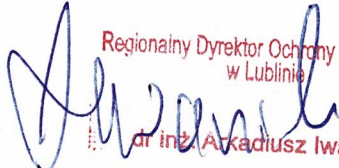
Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków
Zagrożenia istniejące wewnętrzne:		
1.	Brak odnawiania się dębu bezszypułkowego na obszarze rezerwatu.	Zainicjowanie procesu odnawiania się dębu bezszypułkowego.
Zagrożenia istniejące zewnętrzne:		
2.	Nie zdiagnozowano.	Nie określono.
Zagrożenia potencjalne wewnętrzne:		
3.	Spadek poziomu wód gruntowych spowodowany zaburzonymi warunkami hydrologicznymi w skali regionalnej, a także deficytem opadów i długotrwałymi suszami w związku ze zmianami klimatycznymi.	Brak możliwości przeciwdziałania i eliminacji zagrożenia.
Zagrożenia potencjalne zewnętrzne:		
4.	Wnikanie do rezerwatu roślin obcych gatunków obcych, w tym inwazyjnych gatunków obcych np. nawłoci <i>Solidago sp.</i> , erechtitesu jastrzębcowatego <i>Erechtites hieracifolia</i> , klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i> , czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i> .	Uniemożliwienie wnikania do rezerwatu gatunków obcych – podjęcie działań zmierzających do usunięcia roślin gatunków obcych oraz inwazyjnych gatunków obcych występujących w najbliższym otoczeniu rezerwatu.
5.	Antropopresja – nieuprawnione poruszanie się po obszarze rezerwatu, zaśmiecanie, związane z sąsiedztwem szlaków komunikacyjnych oraz nielegalne uprawianie sportów krosowych powodujące rozjeżdżanie i niszczenie siedlisk.	Ograniczenie antropopresji poprzez utrzymanie oznakowania granic rezerwatu oraz kontrole prowadzone przez służby leśne.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

dr inż. Arkadiusz Iwanuk

Załącznik nr 2 do zarządzenia nr 111/1/2023
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie
z dnia 30. października 2023 r.

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków roślin z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Zbiór żołądzi dębu bezszypułkowego poprzez ręczne zbieranie z powierzchni ściółki, w celu uzyskania materiału sadzeniowego.	do 5 000 kg nasion w ciągu 5 lat	Cały rezerwat przyrody „Bachus”.
2.	1) Wyznaczenie w obszarze rezerwatu niewielkich stanowisk z wykorzystaniem luk po wywrotach oraz złomach obumarłych drzew do wykonania nasadzeń, 2) poprawa warunków świetlnych poprzez usunięcie podszytu oraz pojedynczych drzew (np. grabu, z wyjątkiem dębów) w miejscach wytypowanych do wykonania nasadzeń, 3) wykonanie odnowienia dębu bezszypułkowego, sadzonkami uzyskanymi z żołądzi zebranych w rezerwacie. Więźba sadzenia powinna być jak najbardziej nieregularna, a prace wykonane ręcznie, bez użycia sprzętu mechanicznego. 4) pielęgnacja nasadzeń (ograniczenie wzrostu roślinności utrudniającej wzrost młodemu pokoleniu).	0,13 ha 0,25 ha	Nadleśnictwo: Chełm obręb: Stańków leśnictwo: Sawin oddział: 73f, oddział: 88b.
3.	Pojedyncze zabezpieczenie sadzonek dębu bezszypułkowego przed zgryzaniem, spalowaniem i czemchaniem (osmykiwaniem) przez zwierzynę płową.	0,13 ha 0,25 ha	Nadleśnictwo: Chełm obręb: Stańków leśnictwo: Sawin oddział: 73f, oddział: 88b.
4.	Ocena skuteczności odnowienia dębu bezszypułkowego - 2 lata od wykonania zabiegu.	0,13 ha 0,25 ha	Nadleśnictwo: Chełm obręb: Stańków leśnictwo: Sawin oddział: 73f, oddział: 88b.

 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
 w Lublinie
 dr inż. Arkadiusz Iwaniuk

UZASADNIENIE
do zarządzenia nr .11.1/2023
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie
z dnia .30. października 2023 r.

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Bachus” wynika z art. 22 ust 2 pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890), zgodnie z którym dla rezerwatów przyrody, do czasu ustanowienia planu ochrony regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze zarządzenia, zadania ochronne.

Rezerwat przyrody „Bachus” o powierzchni 82,59 ha został utworzony na podstawie zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 18 lipca 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. Nr 63 poz. 361 z 20 sierpnia 1958 r.) w celu zachowania lasu liściastego z dębem bezszypułkowym na granicy jego zasięgu.

Rezerwat przyrody „Bachus”, zgodnie z podziałem fizjograficznym, położony jest w makroregionie Polesia Wołyńskiego, mezoregionie Pagórów Chełmskich. Pod względem administracyjnym położony jest na terenie gminy Sawin (powiat chełmski).

Właścicielem terenu jest Skarb Państwa, a zarządza nim Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Chełm.

Teren rezerwatu objęty jest ochroną w ramach sieci Natura 2000 – jako specjalny obszar ochrony siedlisk Bachus PLH060056 oraz położony jest w granicach Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery "Polesie Zachodnie". Ponadto rezerwat zlokalizowany jest w granicach Chełmskiego Parku Krajobrazowego i Chełmskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

W granicach rezerwatu występują formy krasu powierzchniowego tzw. leje krasowe - zagłębienia terenu o głębokości około 1 m, okresowo wypełnione wodą. Rezerwat charakteryzuje się też obecnością licznych kłód martwego drewna. Dominującym siedliskiem w niniejszym rezerwacie jest grąd z drzewostanem w fazie starodrzewia w wieku około 200 lat. Dogodne warunki gniazdowania mają tu cenne gatunki ptaków, takie jak na przykład orlik krzykliwy, dla którego wyznaczono strefę ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania. Rezerwat jest też siedliskiem nocka Bechsteina *Myotis bechsteinii*.

Aktualnie w rezerwacie przyrody „Bachus” obserwuje się brak odnawiania się dębu bezszypułkowego *Quercus petraea*.

W związku powyższym, w przedmiotowym rezerwacie przyrody zaplanowano prace odnowieniowe dębu bezszypułkowego. Będą one obejmowały: zbiór żołądzi dębu bezszypułkowego poprzez ręczne zbieranie z powierzchni ściółki, w celu uzyskania materiału sadzeniowego, wyznaczenie w obszarze rezerwatu niewielkich stanowisk z wykorzystaniem luk po wywrotach oraz złomach obumarłych drzew, w razie potrzeby poprawę warunków świetlnych poprzez usunięcie podszytu oraz pojedynczych drzew (np. grabu, z wyjątkiem dębów) w miejscach wytypowanych do wykonania nasadzeń, wykonanie odnowienia dębu bezszypułkowego sadzonkami uzyskanymi z nasion zebranych w rezerwacie „Bachus”. Zaplanowano również pielęgnację nasadzeń dębu bezszypułkowego (ograniczenie wzrostu roślinności utrudniającej wzrost młodemu pokoleniu) oraz zabezpieczenie sadzonek dębu bezszypułkowego przed zgryzaniem, spalowaniem i czemchaniem przez zwierzynę płową. Natomiast po dwóch latach od wykonania wyżej wymienionych zabiegów ochronnych przewiduje się wykonanie oceny skuteczności odnowienia dębu bezszypułkowego.

Lokalizację i zakres przedmiotowych prac przedstawia załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia.

Wykonanie zaplanowanych zabiegów ochrony czynnej przyczyni się do przywrócenia właściwego stanu ochrony przyrody rezerwatu „Bachus” poprzez podjęcie prac odnowieniowych dębu bezszypułkowego, będącego przedmiotem ochrony niniejszego rezerwatu przyrody.

Obszar rezerwatu przyrody „Bachus” objęty jest ochroną jako specjalny obszar ochrony siedlisk Bachus PLH060056, ustanowiony w celu ochrony siedliska: grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*).

Zaplanowane zabiegi ochronne wpisują się w działania ochronne dla obszaru Natura 2000 Bachus PLH060056 ustanowione zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 15 marca 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bachus PLH060056 (Dz. Urz. Woj. Lubel. z 2022 r., poz. 1385). Zgodnie z jego zapisami celem ochrony obszaru Natura 2000 Bachus PLH060056 jest zachowanie siedliska: grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny w stanie właściwym FV na powierzchni 70,49 ha. Biorąc powyższe pod uwagę w przedmiotowym obszarze Natura 2000 zaplanowano między innymi działania mające na celu umożliwienie wzrostu dębu bezszypułkowego oraz wsianie żołądzi lub wprowadzenie odnowień tego gatunku.

Niniejsze zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Bachus” będą realizowane przez Nadleśnictwo Chełm.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

dr inż. Arkadiusz Wank